

Br. 1960

TRAVE

POZNAVANJE KRMNIH TRAVA I PROIZVODNJA TRAVNOG SJEMENA

NAPISAO

Dr. PAVAO KVAKAN

sveučilišni profesor

POLJOPRIVREDNI NAKLADNI ZAVOD

PREDGOVOR

Kako travnjaci kod nas zauzimaju prostrane površine, to je važnost našeg travnjačkoga gospodarstva veoma velika, ne samo na livadama i pašnjacima nego i na oranicama. Danas se mnogo siju različite smjese trava i djetelina, pa tako proizvodnja krmne raste sve više.

Kakvoća travnjaka najbolje se može ocijeniti po njihovoj biljnoj sastojini. Na osrednje dobrim travnjacima pretežu trave i djeteline, u kojima nema mnogo korova. Kako je gospodarska vrijednost pojedinih trava veoma različita, valja ih dobro upoznati. Sve trave nikako ne zaslužuju naziv kultiviranih trava, štoviše neke su bezvrijedne i beskorisne. Prema prilikama podneblja i tla, iste trave gospodarski su različito razdijeljene: u jednome kraju ih smatraju za loše, a drugdje, gdje su prilike nepovoljnije drže ih za osrednje dobre, pače i za dobre.

Neke trave, mogu u različitim krajevima imati jednaku krmnu vrijednost, ali im je gospodarska upotrebljivost veoma različita, jer je nejednak vijek njihova života, njihova dozrelost, otpornost protiv suše, sposobnost regeneracije nakon košnje, podnošenja gaženja i t. d. Na osnovi ovih različitih fizioloških svojstava trave se gospodarski i različito iskorišćuju: jedne odgovaraju više sušim, druge svježim i vlažnijim, a nekoje zaslanjenim položajima; neke se uzimaju u račun za kratkotrajne, a druge za dugotrajne smjese trava i djetelina; jedne izvrsno podnose gaženje, i to su tipične pašnjačke trave; druge uspijevaju samo na negaženim, livadnim površinama.

Prirodi naših sjenokoša i pašnjaka ponajviše su maleni i ne zadovoljavaju nas ni u kišovitim ni u osušnim godinama. S malenim

SADRŽAJ

	Strana
PREDGOVOR	5
 I. DIO	
Opći opis trava	11
Korijen	11
Stabljika	11
List	22
Cvijet	28
Plod i sjeme	31
Razlika između trava (Gramineae) i šaševa, vezljika, i dr. (Cyperaceae) te sitina (Juncaceae)	32
Određivanje trava	35
Podjela nekih trava u bescvjetnom stanju	36
Ključ za određivanje trava u cvjetnom stanju	53
Podjela nekih većih rodova u vrste	60
Agropyron	60
Agrostis	60
Alopecurus	61
Brachypodium	62
Bromus	63
Eragrostis	65
Festuca	65
Glyceria	68
Hordeum	69
Koeleria	70
Lolium	71
Melica	72
Phleum	72
Poa	73
Sesleria	75
Setaria	76
Stipa	77
Vulpia	77

	Strana
Skrižaljke za razlikovanje nekih trava po Streckeru . . .	79
Razlikovanje rodova: Poa, Deschampia, Aira, Agrostis i Glyceria aquatica	80
Raspoznavanje najraširenijih vrsta vlasnjača: Poa . . .	81
Razlika između rodova: Bromus i Festuca	82
Razlika između važnijih vrsta roda vlasulje: Festuca . . .	83
Razlika između nekih vrsta stoklase: Bromus	84
Opće rasprostranjenje trava	86
Smještaj trava na staništima različite vlažnosti	87
Trave i kiselost tla. Odnos prema gnojdbi	88
Rasprostranje trava prema staništima, gdje u prvom redu dolaze	91
Popis trava s obzirom na vrijeme cvatnje, oblik busanja i trajanje života	93
Popis trava s obzirom na visinu porasta	95
Trave poredane po kakvoći	96
Svojstva nekih boljih trava s obzirom na njihovu različitu vrijednost u poljoprivredi	98
Rodnost trava	98
Popis trava, koje se upotrebljavaju za učvršćivanje tla	99
Trave za perivoje, igrališta, trkališta i uzletišta	100
Popis trava s obzirom na različitu upotrebu na travnjacima i u krmnim smjesama	100
Opis nekih vrsta trava	104
Baršunka — Lagurus	104
Beskoljenke — Molinia	104
Bezbridnjače — Atropis	105
Blještac — Typhoides	105
Brčak — Vulpia	106
Busike — Deschampsia, Aira	107
Darika — Hierochloa	108
Gladica — Corynephorus	109
Gnjidasta trava — Gastridium	109
Goštice — Brachypodium	109
Hajnaldija — Haynaldia	110
Hrdobrada — Chrysopogon	111
Ječmike — Hordeum	111
Kanarska trava — Phalaris	112
Kosmatke — Eragrostis	112
Kostrva — Echinochloa	113
Kovilje — Stipa	113

	Strana
Krestaci — <i>Cynosurus</i>	114
Lisičji repak — <i>Alopecurus</i>	115
Ljuljevi — <i>Lolium</i>	117
Ljuljolička — <i>Catapodium</i>	119
Mačice — Mačji repak — <i>Phleum</i>	119
Medunike — <i>Holcus</i>	121
Mirisavka — <i>Anthoxanthum</i>	121
Muhari — <i>Setaria</i>	122
Osmigača — <i>Gaudinia</i>	123
Ostike — <i>Aegilops</i>	123
Oštrice — <i>Dactylis</i>	124
Pirevine — <i>Glyceria</i>	125
Pirike — <i>Agropyron</i>	126
Prohulja — <i>Milium</i>	127
Rosulje — <i>Agrostis</i>	127
Scevar — <i>Oryzopsis</i>	129
Sladorovac — <i>Erianthus</i>	129
Slatka trava — <i>Catabrosa</i>	130
Smilice — <i>Koeleria</i>	130
Stoklase — <i>Bromus</i>	132
Sudanska trava i kukuruzar — <i>Sorghum</i>	134
Svračice — <i>Digitaria</i>	135
Svrakopirc — <i>Apera</i>	135
Šašike — <i>Sesleria</i>	135
Šašuljice — <i>Calamagrostis</i>	137
Ševar — <i>Ammophila</i>	138
Šilj — <i>Danthonia</i>	138
Tajnica — Divlja riža — <i>Leersia</i>	138
Tankorepići — <i>Lepturus</i> — <i>Monerma</i> — <i>Psilurus</i>	139
Toričina — <i>Tragus</i>	140
Treslica — <i>Briza</i>	140
Trnice — <i>Heleochoa</i> — <i>Crypsis</i>	140
Trozupka — <i>Sieglingia</i>	141
Trska — <i>Phragmites</i>	141
Trskovače — <i>Arundo</i>	142
Tvrdača — <i>Nardus</i>	143
Tvrduke — <i>Sclerochloa</i> — <i>Scleropoa</i>	143
Vlaska — <i>Bilušina</i> — <i>Andropogon</i>	144
Vlasnjače — <i>Poa</i>	144
Vlasulje — <i>Festuca</i>	148
Zobike — <i>Arrhenatherum</i> — <i>Trisetum</i> — <i>Avenastrum</i> — <i>Avena</i> — <i>Ventenata</i>	153
Zone — <i>Melica</i>	156
Zubača — <i>Cynodon</i>	157
Zubdad — <i>Imperata</i>	158